

EV 106

EESTI VABARIIK

22. VEEBRUAR / 19.00

LÖPE KLUBI

Veebruar / küünlakuu

- 02.02 Tartu rahulepingu aastapäev; küünlapäev 🇪🇪
- 09.02 luuvalupäev
- 13.02 vastlapäev
- 14.02 sõbrapäev; tuhkapäev
- 22.02 talvine peetripäev
- 24.02 Eesti Vabariigi aastapäev; madisepäev 🇪🇪

Märts / kevadkuu

- 08.03 naistepäev
- 14.03 emakeelepäev 🇪🇪
- 17.03 patrikupäev
- 20.03 kevade algus
- 25.03 küüditamisohvrite mälestuspäev; paastumaarjapäev
- 29.03 suur reede
- 31.03 ülestõusmispühade 1. püha; üleminek suveajale

Lihula Südamekodus avati uus hoone

LK 4

Lihula saab Grossi poe

LK 6

Fotoprojekt: Lumine Lääneranna

LK 8-9

Vatlas helises taas koolikell

LK 11

Lavassaare turbakaevandamise keskkonnakahjusid asutakse taastama

LK 12

Lääneranna vald on muutuste teel. Interjuu Ingvar Saare ja Armand Reinmaaga

Lilli Lumera, avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Foto: Lilli Lumera

Vallajuhid Ingvar Saare ja Armand Reinmaa võtavad Lääneranna valla juhtimise aktuaalsed teemad kokku.

Ingvar Saare, olete Lääneranna valda juhtinud pisut kauem kui ühe aasta. Olete öelnud, et mullu oli raju aasta. Kas uude ametisse astudes oskasite aimata, mis Teid ees ootab?

Mõnevõrra oli teada, et teenuste võrku on Lääneranna vallas vaja korrastada ja paratamatult tuleb ette valmistada ka valusaid otsuseid. Suurt üllatust ei olnud, sest taolised otsused toovad alati kaasa omajagu vastuseisu ja negatiivset meediakajastust.

Kas usute, et 2024. aastal haridusvõrgu korrastamise teema laheneb?

Ma arvan, et haridusvõrgu korrastamise teema üle Eesti tervikuna ei vaibu, vaid see alles kogub hoogu. Mulle tundub, et nüüd see laev võib-

olla hakkab veidi pöörduma ja räägitakse päriselt ka sellest, millised on haridusvaldkonna probleemid.

Probleemiks ei ole see, et Läänerannas pandi 2023. aastal Löpe või Metsküla kool kinni. Haridusvaldkonna probleemistik on oluliselt laiem. Isegi kui realiseerub regionaalministri plaan omavalitsuste vahel tulusid ümber jagada, siis sisuliste süsteemsete muudatusteta ei ole omavalitsustel tulude tõstmisest suurt abi, kuna lisarahastus kulub asutuste ülalpidamiskuludele. Haridusasutused peavad asuma üksteisest ja teenuse tarbijatest mõistlikul kaugusel ning iga seitsme kilomeetri järel kooli pidamine ei ole riigile ega kohalikule omavalitsusele jõukohane. Ka muudatuste järel jäävad alles väikesed koolid.

Lääneranna Vallavalitsus

Aadress: Jaama tn 1, Lihula linn

Kodanike vastuvõtt: E-T, N 9-16 ning K 11-16. Lõuna iga päev kell 13.00-13.30

Reedeti ametiasutuses kodanike vastuvõttu ei toimu

Kontakt: 472 4630, vallavalitsus@laaneranna.ee

www.laanerannavald.ee

» Lihulagi on väike kool, rääkimata Kõmsist, Virtsust, Koongast või Varblast.

Omaavalitsustel on kindel funktsioon, mille täitmisel lähtutakse seaduses sätestatust. Oluline on, et õppekohad oleksid tagatud; et õpetajad vastaksid kvalifikatsiooninõuetele ja palgad oleksid motiveerivad ning makstud. Lääneranna valda võib nimetada haridusreformi pioneeriks, sest võrgustiku korrastamine on tehtud tervikvaates. Oleme paremas seisus kui mõned aastad tagasi, kuna oleme reformid läbi viinud, tulud ümber suunanud ja kulusid vähendanud. Majanduslik seis ning ka kogukondade vaheline suhe saab siit edasi vaid paremaks minna. Nagu olen varemgi öelnud: tuleb anda aega ja võtta aega. Tehtud otsustega tuleb kohaneda ja usutavasti toimub siis ka tervenemine.

Olite eelnevalt Kihnu vallavanem. Mis on siin teisiti kui Kihnus? Mis teeb töö Lääneranna vallas võrreldes Kihnuga lihtsamaks, mis keerulisemaks?

Ühelt poolt on siin lihtsam, teiselt poolt on väljakutseid rohkem. Kihnu vald on väiksem ja omaavalitsuses oli mul kanda teistsugune roll. Poliitilise vastutuse osakaal oli mul praegusega võrreldes suurem. Olin kohalik poliitik, kohaliku valimisliidu esinumber, volikogu liige ning vallavanem.

Kihnus alustasin juhtimist 2009. aastal. Tegime samuti mitmeid laiemat kajastust saanud reforme. Vaatasime üle, kuidas me teenuseid osutame: millise struktuuriga või organisatsiooni kaudu me neid teenuseid osutame. Ühemeheasutustega kaugele ei purjeta. Samas oli oluline, et teenused jääksid alles. Kihnus tegelesime kohati omaavalitsuse jaoks ebatüüpiliste funktsioonide täitmisega. Investeeringute näiteks suure osa projektirahastust sadamataristusse, mis mandril pigem ei ole prioriteet, kuid Kihnus üks olulisemaid teemasid taasiseseisvumisest alates. Omaavalitsused ongi väga eriilmelised.

Läänerannas on teemade ring mahukam, sealhulgas on võrgustikud laiemad. Kihnus on üks kool, kuid siin oli seitse kooli. Läänerannas on volikogu silma paistnud konstruktiivse töömoraaliga. Arutelude käigus jõutakse otsusteni ja edukalt ka tegudeni. Samas, kuue aasta taguse haldusreformi eesmärk olemasoleva olukorra muutmiseks jäi venima, sest ühinemisleping tsementeeris tol ajal kehtinud teenusvõrgu. Muudatuste vajadusest ei saa mööda vaadata.

Kui Läänerannas alustasin, siis ilmestas olukorda ootamatult nukker eelarveseis. Muudatused olid vältimatult vajalikud nii rahalises kui ka sisulises mõttes. Kui teenustel on tarbijaid vähe, siis on ümberkorraldused vajalikud. Oleme suutnud valla kurssi selles osas muuta, kuid see on kindlasti tänu poliitilistele valikutele ja otsustele. Kitsastes oludes toimetulek on olnud väljakutse, aga see on innustanud ka uuendusi läbi viima ja eelarveridu kriitiliselt üle vaatama.

Armand Reinmaa, olete Lääneranna vallas elanud 15 aastat ja viimased kaks aastat olnud vallavolikogu esimees. Millised on olnud selle aja jooksul suuremad valisesed muudatused?

Lääneranna vald on muutuste teel. Pean suurimaks muutuseks seda, et valla eelarve on jõudnud positiivse poole peale. See tähendab, et valla on täna võimekus oma ülesandeid paremini täita, sh teostada arendusprojekte ja arendada valla jaoks olulisi objekte.

Oluline ja mastaapne muutus on toimunud arusaadavalt haridusvõrgu korrastamisega. Sellel on hea mõju meie

valla laste hariduse kvaliteedile ja kaasaegse õpikeskkonna loomisele. Gümnaasiumihariduse andmise jätkamine Lääneranna vallas on tulevikus riigi kätes, aga üldiselt oleme saavutanud tulemuse, millega saab rahul olla. Haridusvõrk sellisel kujul, või lähiaastatel väikeste mööndustega, on võimekas ja jätkusuutlik kindlasti järgnevat 15 aastat.

Ingvar Saare, millised on valla juhtimisreformid?

Positiivne on see, et volikogu on võtnud suuna eesmärgistatud muutuste poole. Kui muidu räägitakse palju õpetajate palgatasemest, siis siia tööle tulles üllatas mind ametnike palgatase. Ma ei kujutanud ette, kuidas sellise palgaga üldse ära saab elada. Tegelikult on see valikute küsimus, mille jaoks ja kuhu sa kulutad. Raha kuskilt juurde ei ole tulnud, aga palgavahendid tuleb leida.

Sellest tulenevalt oleme muutnud vallavalitsuse struktuuri. Muutused on toimunud ametnike ja teenistujate ning allasutuste töötajate arvus. Näiteks heakorra ja keskkonna valdkonna koormust oleme vähendanud ja suunanud selle haridusvaldkonda. Oleme koondanud ühe raamatupidaja.

Täna oleme jõudnud muudatustega kultuuri- ja noortesutuste ümberkorraldamise lävele. Selles osas ootab suurem töö ees 2024. aasta esimeses pooles. Eeldame, et pärast seda reformi kultuuriasutuste töö killustatus väheneb ja tekib ühtsem valdkondlik ressurss.

Kas tulemusega võib rahul olla? Kindlasti on alati võimalik asju paremini teha, aga tegelikkuses tuleb rahul olla just seda eesmärki silmas pidades, et valla eelarve oli väga nõrgas seisus. Täna, kaks aastat hiljem, on olukord oluliselt parem.

Armand Reinmaa, kas reforme oleks saanud teostada iga vallavanem või ootasid need muudatused Ingvar Saare ametisse astumist?

Haldusreformist on möödunud kuus aastat ja selle aja jooksul on valda juhtinud viis vallavanemat. Iga vallavanem on täitnud oma rolli kenasti. Minu juhitud volikogu ajal, sellel valitsemisperioodil on olnud kaks vallavanemat. Mõlemad on teinud oma tööd suurepäraselt. Ene Täht oma rahulikkuse ja heasoovliku loomuga silus ja sillutas teed oluliste otsuste läbiviimiseks. Ingvar Saare oma diplomaatilise ja asjatundliku lähenemisega on andnud viimaste reformide läbiviimiseks väga suure panuse.

Armand Reinmaa, millisel moel on juhtimist mõjutanud meedia terav tähelepanu ja kohtuprotsessid?

Kohtuprotsessid on paraku kohaliku omaavalitsuse tegevuse lahutamatu osa. Demokraatlikus riigis on igal inimesel oma õiguste kaitseks õigus pöörduda kohtu poole. Seda on teatud hulk inimesi vallas ka teinud.

Meedia tegevus volikogu juhtimist ei häiri. Neljandaks võimuks nad end nimetavad ja paraku valivad ka poole. Siiski ootaksin, et meediakajastus oleks objektiivne ja kvaliteetne ning tugineks faktidele. Oluline oleks kajastada põhjendusi, miks vald selliste otsusteni on jõudnud. Samuti ei tohiks meedia võimendada väärlootusi lastevanematele, kui mõni riigivõimu esindaja sekkub volikogu otsustesse. Meediakajastuste tulemusena on kogukonnad vastandunud. Siiski tahaks loota, et Lääneranna valla haridusreformi tulemist saab tulevikus positiivne näide.

Ingvar Saare, kas soovite oma kogemust jagada?

Meediakajastus ja kohtuprotsessid ei ole otseselt minu tööd mõjutanud. Küll aga on haridusvõrguga seonduva andmestikuga tutvumise ja kohtuprotsessi menetluse peale kulunud väga palju aega. See on paratamatult põhjustanud olukorra, et tagaplaanile on jäänud tegelemine teiste valdkondadega, mis on seotud inimeste igapäevaste teemadega.

Mind võib küll süüdistada subjektiivsuses, aga siiski märkan haridusvõrgu korrastamise meediakajastuses üsna ühekülgset käsitlemist. Ilmselt ei olegi objektiivne käsitus tänapäeval niivõrd oluline, pigem on tähtsam saada klikke. Loodud kuvandi järgi oleks omavalitsuse ülesanne justkui iga paarikümne lapse kohta eraldi kool asutada. Paraku seadusruum ja rahalised võimalused seavad selleks piiri ning tuleb lähtuda mõistlikkusest, mitte „kes valjemini karjub, sel õigus“ põhimõttest. Emotsioonivabamalt on Lääneranna valla haridusreformist kirjutanud Eesti Ekspressi ajakirjanik Matthias Kalev: „[Võimupööre, laenu ja demograafiline tuumapomm. Kuidas Lääneranna argine koolireform üleriigilise skandaalina plahvatas](#)“.

Armand Reinmaa, mis on Läänerannas 2024. aasta lõpuks sisuliselt ja füüsiliselt teisiti kui praegu?

Volikogu eesmärk on valda arendada, mitte teha lihtsalt reforme reformide pärast. Selle tõttu võib öelda, et volikogu otsused on väga selgete suuniste ja ülesannetega.

[Volikogu prioriteet 2024. aastal on see, kus me füüsiliselt näeme ühe suure ja olulise objekti algust ja aasta lõpuks juba teatud osas füüsiliselt müüride olemasolu, st Lihula koolihoone ehitust.](#)

See tähendab väga suurt muutust. Sisuline muutus sealjuures on see, et meil on tulevikus üks Lääneranna Kool oma õpikohtadega Varblas, Koongas ja Kõmsil ning esialgu kindlasti ka Virtsus laste olemasolul. Kool peab andma sellise sisendi ja väljundi, et lapsed tahavad siin Lääneranna koolis õppida.

Kultuurivaldkonnas lükati 2023. aasta lõpus käima kultuurimajade ja noortekeskuste ühendatud loomine. Selle rakendamine peaks toimuma hiljemalt 1. aprilliks 2024. Selle ümberkorraldusega proovime jõuda selleni, et inimesed, kes teevad tänuväärt tööd kultuuritöötajatena, saavad hästi tasustatud ning majade sisu ja teenuste kvaliteet paraneks.

Volikogu jätkab ka vallavara müügiga. Järgmise aasta plaanis on võrandada vallale mittevajalikku kinnisvara, mh endine Tuudi koolimaja, ning suuremate objektidest soovime volikogus otsusteni jõuda nii Vatlaku kui ka Koonga mõisakompleksi müügiga.

[Lihula mõis ja viinaait on Lääneranna vallale olulised turismiobjektid, mis on mitmest rahastusfondist toetust saanud.](#)

Nende ametlik avamine peaks toimuma hiljemalt 2024. aasta suvel. Ära ei saa unustada ka loodusturismi, mida vald soovib võimaluste piires toetada.

Ettevõtluse kohapealt saab ära märkida Grossi Toidupoe avamise 2024. aasta lõpus või 2025. aasta alguses. Rõõmu teeb väärivate eest hoolitsemine koostöös Lihula Südamekoduga. Hoone uue osa avamine jäi aastasse 2023. Tänavu kevadel on oodata vanema hooneosa renoveerimise lõpetamist. Selles hoones on hea sisu ja kvaliteetne teenus juba olemas.

Uued tökohad on vallale olulised. Loodame ettevõtete kasvu ja arengut ning vald püüab igati ettevõtjatele toeks olla. Lääneranna valda võib selles osas pidada heaks ja kiiresti toimivaks koostööpartneriks. Toetame ettevõtjaid projektide elluviimisel ladusa ja korrektse haldusmenetlusega.

Ingvar Saare, kas on mõeldud ka tavakodaniku igapäevaelu hõlbustamisele?

Nii nagu maakonnas on oluline, et oleks tugev keskus ehk nagu Pärnumaal on keskuseks Pärnu linn, siis samamoodi on oluline, et ka igas vallas oleks tugev keskus, mis pakub laia ringi teenuseid. Tean, et siinkandis saab sellise jutu peale kohe pahandada, et kõik koondub Lihulasse, aga õnneks on Lihula juba täna suhteliselt tugeva keskusena olemas, vähemasti valla põhjaosale.

[Üldjoontes on plaanis teha sisulisi muudatusi, mis teevad inimeste igapäevaelu hõlpsamaks, näiteks ühistranspordi korraldamise abil.](#)

Lapsevanematel on paratamatult hajaasustuses palju sõitmist. Pean oluliseks, et inimesed saaksid ühistranspordiga tööle, kooli ja huviringidesse. Eesmärk on bussiliinid ümber korraldada nii, et õpilased saaksid iseseisvalt ja ohutult valla piires liigelda. Tahaks loota, et Varbla-Lihula ühendus saab paremini korraldatud, sest täna on see pea olematu. Samuti Vatlaku poolega võiks ühendus parem olla just õhtusel ajal.

Teine asi on korda saada bussiootepaviljonid. Koostöös PÜTKiga on kavas Pärnumaal välja töötada ühtne moodulhoonete disain-kontseptsioon ja neid rajama hakata. Loodan, et korda saavad ka mõned kergliiklusteed. Samuti plaanime korrastada mõned laste mänguväljakud, mis jäävad kogukonna kasutusse, sealhulgas Koonga lasteaia mänguväljak.

Kui eelmisel aastal vähendasime raamatukogude arvu, siis tegelikult tahaks käesoleval aastal tulla tagasi

» selle juurde, kuidas raamatute laenutusteenuse kättesaadavust piirkondades tõsta. Hea raamatukoguteenuse toimimise näide on Varbla ja Paadrema piirkonnas, kus raamatukogutöötaja käib lugejatega kord nädalas kohtumas ja viib kätte ette tellitud raamatud. Uurime, kas sellise teenuse järele oleks laiemalt vajadust või mitte.

Arutasime eelmisel aastal raamatukogude töötajatega, kuidas teenust parandada ja nende ettepanek oli, et paigaldada just Lihulasse raamatukapp. Nii olemegi teinud projektitaotluse, et Lihulasse paigaldataks projekti-rahastuse toel kaasaegne raamatute laenutuskapp.

2024. aasta eesmärk on idanema panna ettevõtlus- ja turismiseeme ning usun, et esimesed positiivsed viljad aasta lõpuks on ka näha. Tuleb tunnistada, et ettevõtjatega väga palju kohtumisi eelmisel aastal ei olnud ning seda osa soovin parandada. Ma loodan, et tegevus Lihula mõisas elavneb ja meelitab kohale seminarituriste ja ajaloo huvilisi külastajaid. Kui meil on mõned tõmbenumbrid olemas, siis neile toetudes saavad ettevõtjad ehitada oma äritegevuse. Potentsiaali piirkonnas on.

Armand Reinmaa, millised on veelgi kaugema tulevikuplaanid Lääneranna vallas?

Kaugema tuleviku plaanid on seotud tuule- ja päikeseparkidega. Neid alasid arendatakse koos ettevõtjatega.

Õigemini on need ju tegelikult meil täna juba töös. Näeme seda, et oleme hõreda rahvastikuga piirkond, olud tuule- ja päikeseparkide rajamiseks on soodsad ning saame täita riiklikul tasandil määratud suuremaid eesmärke. Tuuleparkide rajamiseks on alustatud vallas eriplaneering ja täna on läbitud esimene etapp, millega on kindlaks määratud kolm tuulepargi ala. Näeme, et see on ka tulevikus vallale üks eluline ja täiendav sissetulekuallikas.

Sooja- ja veemajandus on valla vaates eraettevõtluse haru ja katlamaja opereerimine soovitakse tulevikus anda erakätesse.

Maavarade kaevandamisega seoses tuleb tõdeda, et meie piirkonnale on tajuda survet seoses Rail Balticu rajamisega. Nii uuringu- kui kaevandamislubade osas see kindlasti jätkub. Neid konkreetseid lubasid tuleb eraldiseisvalt menetleda. Varasemast ajast on näiteid, kus teatud piirkonna elanikud on uute kaevanduspiirkondade rajamisele vastu. Neid asju tuleb arutleda nii kohalikul kui riigi tasandil.

Lihula Südamekodus avati uus hoone, lisandub poolsada hooldekodukohta

Olari Nebokat
Südamekodud AS, kliendisuhete juht

20. detsembril avati pidulikult Lihula Südamekodus uus majaosa, mille tulemusena mahutab eakate kodu senisele 50 elanikule lisaks 24 üldhooldusteenust vajavat eakat. Laiendustöödega sai hoone juurde ligi 1400 m² pinda.

Pärast uude majja kolimist hakatakse remontima vanemaid ruume, ühtlasi on plaanis laiendada ja kaasajastada köök. Aprillis 2024 lisandub renoveeritavate ruumidega veel 18 uut kohta, mille järel hakkab olema Lihula Südamekodus eakatele kokku 92 kohta. Renoveeritavasse osasse luuakse 12 kohta ka praegu Pärna tänaval elavatele sügava liitpuudega noortele.

Hoone avasid ühes elanike ja koostööpartneritega Lääneranna vallavolikogu esimees Armand Reinmaa, Südamekodude nõukogu esimees Martin Kukk ja Lihula Südamekodu juhataja Vanda Birnbaum. Ehitustööd viis läbi Tera Ehitus OÜ ning investeeringu maksumus oli 2,4 miljonit eurot koos käibemaksuga.

Lääneranna vallavolikogu esimehe Armand Reinmaa

sõnul on vallale oluline, et väarikas eas elanikud, kes moodustavad pea poole Lihula Südamekodu klientidest, saavad elada tänapäevastes tingimustes, mis on spetsiaalselt eakate vajadusi silmas pidades ehitatud. „Vajadus hooldekodu kohtade järele kasvab, sest elanikkond vananeb ning lähedased elavad tihtilugu eakatest eraldi ja kaugemal. Uute hoolduskohtade tekkimine on igati tervitatav,“ sõnas Armand Reinmaa.

Volikogu esimehele teeb heameelt ka uute töökohtade loomine. „Südamekodude Lihula hooldekodu laiendamine toob esimeses etapis kaasa kuni kaheksa uut töökohta ja vana osa rekonstrueerimise järel kasvab töökohtade arv veelgi. Nii loob Südamekodude hoone laiendus positiivset fooni kahekordselt – uus kvaliteet eakatele ning täiendavad töökohad kohalikele,“ tunnustab volikogu esimees AS Südamekodude pingutust hooldekodu laiendamine lõpuni viia.

Südamekodude nõukogu esimees Martin Kuke sõnul liigub hoolekandevaldkond järjest mitmekesisemate ja personaalsemate teenuste suunas. „Südamekodud

Fotod: Lilli Lumera

Lihula Südamekodu juhataja Vanda Birnbaum õnnitlusi vastu võtmas.

Papagoid pakuvad igapäevaselt rõõmu.

» tegutsevad 11 paigas üle Eesti ning näeme, et eakatekohtu on praegu igal pool pigem puudu. Oleme kuue tegutsemisaasta jooksul rajanud juurde üle Eesti ja täna avatava Lihula majaga enam kui 340 teenuskohta. Lähiajal on lisandumas veel enam kui 250 kohta. Tõsi on aga, et kõik vanemaelised ei vaja tingimata toimetulekuks kohta hooldekodus – vajame suuremat toetavate teenuste valikut. See on ka üks käimasoleva hooldereformi eesmärkidest.

Pingutame Südamekodudega selle nimel, et järjest enam pakkuda kombineeritud lahendusi ja teenuseid, et inimene saaks elada oma kodus nii kaua kui võimalik,” täiendas Martin Kukk.

Lihula Südamekodu juhataja Vanda Birnbaumi sõnul on Südamekodude meeskond kogu hingega pingutanud uue majaosa valmimise nimel. „Oleme värske maja avamist väga pikalt oodanud ning soovin südamest tunnustada kõiki, tänu kellele saame pakkuda uuenenud elu- ja töökeskkonda meie inimestele. Uus maja annab nüüdsest võimaluse asuda Lihula Südamekodusse elama ka privaatsetesse ja ruumikamatesse ühekohalistesse tubadesse, mis on eakate puhul järjest eelistatum variant ühistegevuste kõrval ka omaette aja veetmiseks ja puhkamiseks. Värske maja neli nimelist koridori – Tikri, Muraka, Mustika ja Maasika – moodustavad aga justkui tänavad, mida mööda siseruumides ringi jalutada, kirjeldab Birnbaum uue maja võimalusi.

Eakatekodu laienemisega tekib Birnbaumi kinnitusel Lihula Südamekodusse lisaks väga oodatud hoolduskohtadele juurde ka mitmeid vabu töökohti. „Eakatele

parima hoolitsuse pakkumiseks ootame oma ühtehoidvasse kollektiivi tööle mitut hooldustöötajat, kellel on soov ja toetavad isikuomadused eakate abistamiseks nende igapäevatoimetustes. Töö eakatekodus on väga mitmekülgne, stabiilne ja pikaajalise väljavaatega ning võimaldab omandada kõik vajalikud teadmised ja oskused eakate eest hoolitsemiseks,” kirjeldas juhataja tööd Südamekodus.

Tervishoiu- ja hoolekandeteenuseid eakatele ja puudega inimestele pakutakse Lihulas samas majas juba alates 2001. aastast. Südamekodud tegutsevad Lihulas alates 2018. aastast, mil Südamekodud võtsid hooldekodu tegevusega koos üle ka kohustuse luua juurde teenuskohti.

Uus majaosa ehitati eakatekodu sisehoovi ning see ühendab ühtseks tervikuks mitu kompleksis varasemalt eraldiseisnud hoonet nii, et säilib otseühendus ka perearstikeskusega. Lihula Südamekodu teenuste valik on mitmekülgne – lisaks üldhoolekandeteenustele osutatakse ka erihoolekandeteenuseid puuetega inimestele, päevakeskuse teenust eakatele ning toetatud elamise ja töötamise teenuseid.

Südamekodud on Eesti suurim hooldusteenuse pakkuja – gruppi kuulub 11 eakatekodu üle Eesti, kus elab üle 1000 eaka ning töötab enam kui 450 inimest. Grupi eakatekodud tegutsevad Kärus, Piigastes, Lihulas, Värskas, Saaremaal, Kundas, Kohtla-Järvel, Valklas, Paides, Tallinnas Meriväljal ja Pirital ning peatselt ka Tartus. Südamekodude eesmärk on rajada ja arendada elukeskkondi, kus on turvaline ja mugav vanaduspõlve veeta.

Kaitseliit ja Naiskodukaitse tähistasid Kõmsil aastapäevi

Ingvar Saare õnnitluskõne.
Foto: Kristina Kukk

Kaitseliidu Lääne maleva Lihula üksikkompanii tähistas Kõmsi Rahvamajas 99. ja Naiskodukaitse Lääne ringkonna Lõuna-Läänemaa jaoskonna 96. aastapäeva.

Läänerranna vallavanem Ingvar Saare õnnitles 6. jaanuaril Kaitseliidu Lihula üksikkompaniid ja Naiskodukaitse Lõuna-Läänemaa jaoskonda väärikate tähtpäevade puhul, tuues välja hea koostöö mõlemaga. Eraldi märkis vallavanem ära naiskodukaitsete initsiatiivi elanikkonnakaitse valdkonnas. Evakuaatiooniõppuste läbiviimise harjutamine tõstab üldist turvalisust ja valmisolekut tegeliku kriisi kätte jõudes. Järgmisel aastal tähistab Lihula üksikkompanii 100. aastapäeva.

Pärnumaa aasta kultuuriüllatajaks kuulutati Veltsa Valgusfestival

Enne jõule, 22. detsembril 2023 toimus Sindi seltsimajas „Tähesära 2023“.

Galaõhtul kuulutas Pärnumaa Omavalitsuste Liit välja säravad kultuuritegijad ja -sündmused. Kultuuriauhinna üllataja tiitli pälvis Läänerranna vallas korraldatud Veltsa Valgusfestival.

On imetlusväärne, kuidas Ivari Roosilehel on aastate jooksul õnnestunud unustusse vajunud mõisapargile elu sisse puhuda. Palju õnne sündmuse tublidele korraldajatele!

Foto on illustriivne.
Foto: Adobe pildipank

Volikogu esimehe vastuvõtuaeg on neljapäeviti kell 10.00–13.00 Läänerranna Vallavalitsuses (Jaama tn 1, Lihula). Vajalik on eelnev registreerimine telefonil 507 8061 või e-posti aadressil armand.reinmaa@laaneranna.ee

Sotsiaaltöö spetsialistide kontaktid:

» **Silva Nilb** (toetused)
5649 0392
silva.nilb@laanerannavald.ee

» **Saima Soobard** (lastekaitse)
5663 5205
saima.soobard@laanerannavald.ee
» **Gersti Roots** (Varbla)
(sotsiaaltöö spetsialist), 5190 9754,
gersti.roots@laanerannavald.ee

» **Koidu Rummel** (Lihula)
5666 1230
koidu.rummel@laanerannavald.ee
» **Marelle Minn** (Hanila ja Koonga)
5387 6988
marelle.minn@laanerannavald.ee

Lihula saab Grossi poe |

Lilli Lumera
avalike suhete spetsialist ja Lääneranna Teataja toimetaja

Lihula Grossi Toidukaupade hoone on kavandatud sarnane Lääne-Virumaal asuva Roela kauplusega.

Suure eestimaise kaubavaliku poolest tuntud Grossi Toidukaubad laieneb Lihulasse. Aktsiaselts OG Elektra, kellele kuulub Grossi kauplustekett, on omandanud hoonestusõiguse Lihulas Tallinna mnt 85 kinnistul, kuhu hakatakse järgmisel aastal rajama kaubandushoonet kogupinnaga 1300 m². See on ligi 2

miljoni euro suurune investeering, mis toob Lihulasse 20 uut töökohta.

AS OG Elektra juhatuse liikme Kertu Olu sõnul algavad ehitustööd pärast detailplaneeringu ja ehitusloa menetlust. Olu täpsustab: „Projekteerime Lihulasse 1300 m² hoonet, mis võimaldab pakkuda väga laia kaubavalikut. Lisaks leiavad hoones oma koha apteek ja lillekauplus. Ehitustööd kestavad ligikaudu viis kuud. Kui saame järgmise aasta teises pooles ehitama hakata, siis võiksime 2024. aasta jõuludeks või hiljemalt 2025. aasta alguses kaupluse avada.”

„Eeskätt eristume teistest toidukaupade pakkujatest suure eestimaise kauba osakaaluga. Vastupidiselt praegusele üldisele olukorrale näeme, et eestimaise kauba osakaal just suureneb, kui kõigil teistel on trend kodumaise kauba vähenemise poole. Hoiame teadlikult kodumaise kauba osakaalu suuremana ja hindu madalal. Eestimaise toodanguna käsitleme ka meie omatoodangut, mida on võimalik osta ainult meie kauplustest. Meil on oma pagari-, kulinaaria-, vorsti- ja lihatööstus. Värske eestimaine sealiha jõuab tarbijani meie enda sigalatest,” lausub Olu.

Pärnumaal asuvad kauplused veel Väandras, Pärnu-Jaagupis ja alates käesoleva aasta suvest Kilingi-Nõmmel.

Detailplaneeringud |

Margus Källe
Lääneranna valla planeeringute spetsialist

Detailplaneeringu osalise kehtetuks tunnistamise teade

Tallinna mnt 15a. Allikas: Maa-amet.

Lääneranna Vallavalitsus teatab planeerimiseseaduse (PlanS) § 140 lg 5 ja 139 lg 3 alusel, et Lääneranna Vallavolikogu 14.12.2023 otsusega nr 156 tunnistati osaliselt kehtetuks Hanila Vallavolikogu 30.01.2001 otsusega nr 78 kehtestatud Virtsu aleviku Tallinna mnt 15a ja 15b maaüksuste detailplaneering (planeeritava ala suurus 7098 m²) Tallinna mnt 15b maaüksuse (19502:003:0058, pindala 3085 m²) osas.

Detailplaneeringu eesmärk oli Tallinna mnt 15a ja 15b kruntidele elamu ja abihoone ehitamine, Tallinna mnt 15a osas on detailplaneering ellu viidud ja hooned püstitatud. Tallinna mnt 15b osas ehitustegevust toimunud ei ole. Tallinna mnt 15b kinnisasja omanik esitas Lääneranna Vallavalitsusele taotluse detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamiseks, sest ei soovi Tallinna

mnt 15b osas planeeringut algselt kavandatud otstarbel ja mahus ellu viia ning kavatseb Tallinna mnt 15b kinnisasja kasutada väikesemahulise majutusteenuse osutamiseks.

Tallinna mnt 15b asub Virtsu sadama ja mere vahelisel maa-alal, kus asuvad ärimaa, tootmismaa ja elamumaa sihtotstarbega krundid, Tallinna mnt 15b piirneb ärimaa sihtotstarbega katastriüksustega ja majutusteenuse osutamine ei ole vastuolus kehtiva üldplaneeringuga. PlanS § 140 lg 1 p 2 alusel võib detailplaneeringu või selle osa tunnistada kehtetuks, kui planeeringu koostamise korraldaja või planeeritava maaüksuse omanik soovib planeeringu elluviimisest loobuda. Peale detailplaneeringu osaliselt kehtetuks tunnistamist toimub ehitustegevus Tallinna mnt 15b kinnisasjal vastavalt seadusandlusele ja üldplaneeringu tingimustele.

Virtsu Tallinna mnt 31 detailplaneeringu eelnõu (eskiisi) avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu

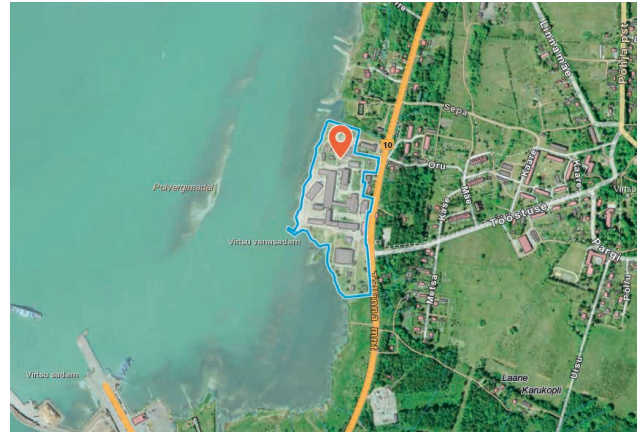
Lääneranna Vallavalitsus korraldas Lääneranna Vallavolikogu 24.03.2022 otsusega nr 38 algatatud Virtsu aleviku Tallinna mnt 31 maaüksuse (endise Virtsu kalatehase maa-ala) detailplaneeringu eelnõu (eskiisi) avaliku väljapaneku 15.11–15.12.2023. Planeeringu eesmärk on jagada 8,57 ha suurune tootmismaa sihtotstarbega Tallinna mnt 31 maaüksus 28 tootmis-, äri-, elamu- ja üldkasutatava maa krundiks ning vähendada ranna ehituskeeluvööndit.

Väljapaneku ajal edastasid oma seisukohad ja ettepanekud Keskkonnaamet ja Transpordiamet. Teised isikud arvamusi ei esitanud. Keskkonnaamet esitas märkused detailplaneeringu eelnõu kohta ning osutas asjaoludele,

» millega tuleb üleujutusriskiga alale ulatuva planeeringu-gualaga ning ranna ehituskeeluvööndi vähendamise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamisel arvestada.

Transpordiameti ettepaneku kohaselt tuleb planeeringus hinnata kavandatava arendusega kaasnevat liiklussageduse kasvu ja liikluskooresseisu ning analüüsida lisanduva liikluse mõju Risti-Virtsu riigitee ristumiskoha läbilaskevõimele.

Detailplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub 29.01.2024 kell 14.00 Virtsu rahvamajas (Pargi tn 4, Virtsu alevik). Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda veebilehel www.laenerannavald.ee

« Tallinna mnt 31. Allikas Maa-amet.

TTJA tuletab meelde: hoonete katused tuleb regulaarselt lumest ja jääst puhastada! |

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) tuletab hooneomanikele meelde, et katustele kogunev raske lumi võib kujutada endast ohtu nii katuste all liiklejaile kui ka varale, näiteks autodele. Oht suureneb veelgi sulailmadega, mil lumi ja jää hakkavad katustelt alla libisema. Võimaliku ohu puhul tuleb piirata inimeste ligipääsu räästaalusele alale ning puhastada kohe nii katus kui ka räästad.

„Liigne lumekoormus ohustab eriti teras- ja puitkonstruktsioonidega kergehitisi või ehitiste osasid (varjualused, varikatused, karniisid), lameda katusega või väikese katusekaldega ehitisi (bensiinijaamad, spordirajatised, angaarid, estakaadid) ning vanemaid amortiseerunud ehitisi. Lisaks tuleb vältida lume ja jää kogunemist katuse räästarennidesse ning sadevee äravoolutorudesse ja -lehtritesse, kuna see võib kahjustada sadeveesüsteeme ning takistada katusest lumesulamise vee ärajuhtimist,“ selgitab TTJA ehitus- ja raudteeosakonna juhataja Priit Pallu.

Lumekoormuse hindamisel tuleb silmas pidada, et seisnud ja märgunud lume kaal on tunduvalt suurem värske lumekihi kaalust. Arvestama peab ka hoonete projekteerimisel ette nähtud võimalikke lisakoormusi. Üleliigne lumi tuleb katustelt eemaldada ja paralleelselt jälgida, et see ei tekita ajutist lisakoormust (nt ajal, mil enne lume alla viskamist kogutakse lumi kokku ühte katuse serva).

Lume ja jää eemaldamisel soovitab TTJA järgida järgmisi nõudeid:

- » katusel liikudes tuleb kasutada turvavarustust ning end kindlalt konstruktsiooni külge kinnitada;
- » kui hoone omanikul puudub nõuetekohane turvavarustus ja muud tööohutuse tagamiseks vajalikud vahendid, siis tellida katuse lumekoristustööd sellele spetsialiseerunud ettevõttelt;
- » katusele minnes arvestada ilmastikutingimustega, sest jää, tugev lumesadu ja tuul võivad allakukkumise riski oluliselt suurendada;
- » lund ei tohi visata hoone kõrgemalt osalt madalamale osale, kuna nii võib tekkida liigne koormus hoone madalamale osale ning põhjustada selle varingut;

Katusele kogunev raske lumi võib kujutada endast ohtu nii katuse all liiklejaile kui ka varale. Foto: Adobe

- » kui lund visatakse inimeste ja sõidukite liikumistsooni, tuleb eelnevalt piirata inimeste ligipääsu antud sooni;
- » ohutuks liikumiseks on soovitatav paigaldada katusele katusesillad ja -redelid;
- » lume ja jää katusest varisemise takistamiseks paigaldada katusele lumetõke;
- » lume ja jää sulatamisel vältida keemilisi aineid ja tehnoloogiaid, mis võivad kahjustada katusekatet või sadeveesüsteeme, samuti vältida jää lõhkumisel teravaid esemeid, mis võivad katusekatet vigastada;
- » lume ja jää mehaanilisel eemaldamisel kasutada õigeid vahendeid, et vältida külmaga rabadaks muutunud katuse või selle katte lõhkumist.

TTJA paneb südamele, et katuseräästad peavad olema ohutud igal ajahetkel. Majaomaniku kohustus on jälgida lumeperioodil katusele kogunevat lume ja jää seisukorda. Ehitise omaniku kohustuste eiramine on rahaliselt karistatav. Varalise kahju tekkimisel vastutab omanik tsiviilkorras, teisele inimesele tervisekahjustuse põhjustamisele võib järgneda omaniku vastutus karistusseadustiku alusel.

Lumine Lääneranna

Lääneranna Teataja peatoimetaja kutsus möödunud detsembris kõiki loodus- ja fotosõpru üles Lääneranna valla lumiseid vaateid pildistama ning kogetud ilmailu ka teistega jagama. Igalt autorilt ootas lehetoimetuse kuni kolme teost. Kokku laekus 47 talvist vaadet, mida jagasime Lääneranna valla Facebooki-lehel. Väike osa galeriist on nüüd toodud ka paberlehe lugejateni. Täname kõiki, kes fotoprojektist osa võtsid.

Karge hommik Kasari jõel Kloostris.
Merike Pikkmeets

Mets talve rahu ja vaikuses.
Raimond Lobjakas

Käbikuningas veidi lumisel kuusel.
Merike Pikkmeets

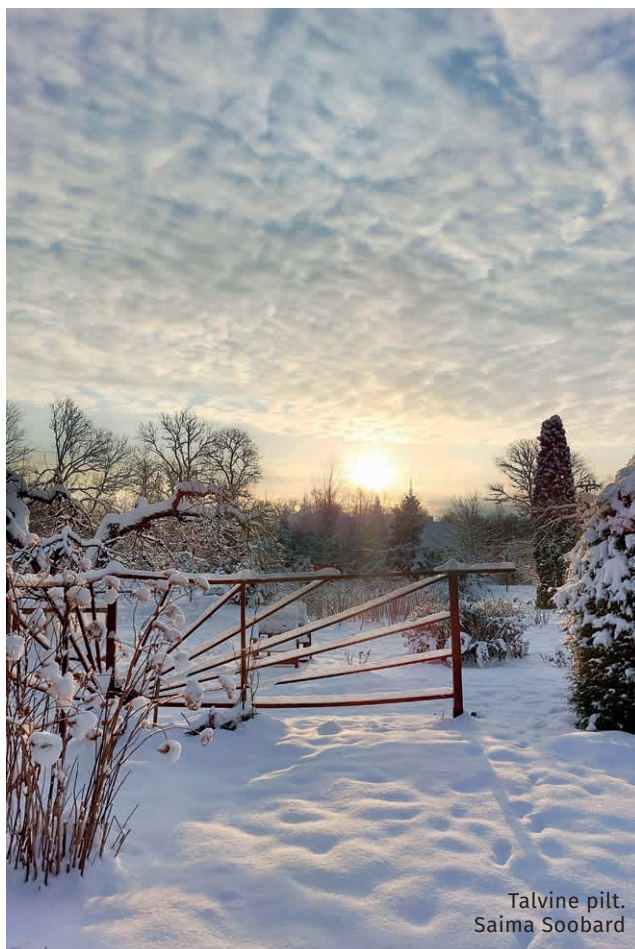

Soo-aluse tee.
Maret Elismäe

Karuse 2023.
Petra Westers Andersson

Talvine pilt.
Saima Soobard

Virtsu.
Lea Mõisaäär

Anna Luuk

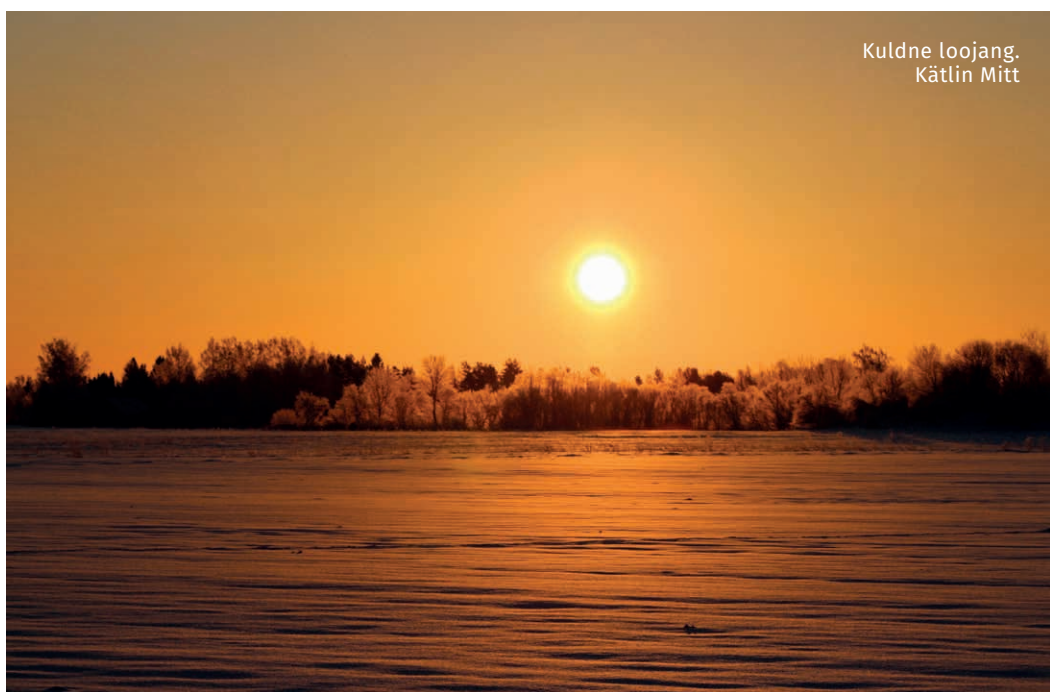
Tuhu 2023.
Petra Westers Andersson

Talvine Lääneranna.
Janne-Ly Assmann

Talvine hommik vaatega Virtsu poole.
Delein Nõmm

Kuldne loojang.
Kätlin Mitt

Kogukonnaüritus „Küünaldesäras Salumägi“ toimus 23. korda

Püü Polma
Metsküla Kultuuriühingu liige

Astavahetusel toimunud „Küünaldesäras Salumägi“ oli jälle eriline, just nii, nagu on olnud eriline igal aastal juba 23 aastat järjest.

Võimalik, et külastajad ei pannud tähele, kuid juba parklas tervitas neid näärisokk, selline tagasihoidlik ja vaoshoitud isend.

Edasi suundudes ootas jalutajaid mütoloogilistest labürintidest inspireeritud küünaldest puhastusring. Tegu ei olnud eksitava, vaid suunava labürindiga, mille läbimisel on meditatiivne eesmärk. Puhastusring pakkus kõigile läbijatele võimaluse mõtteid koondada ja jätta vanasse aastasse maha kõik üleliigne, et uude aastasse astuda juba ilma lisapagasita.

Päris raja lõpus, teisel pool Silmaallikat avanes vaade astangult alla vanale heinamaale, kuhu oli kujundatud saabuvat draakoniaastat sümboliseeriv küünaldest draakon. Kes kohapeal ära ei tundnud saab ehk piltidelt selgust.

Tänu headele ilmastikuoludele ning piisavale rahalisele toetusele sai sel aastal süüdata tuled raja mõlemal osal, nii astangu serval kui mööda muinaslinnuse valli. Süüdati kokku umbes 1500 küünalt.

Kuigi vahetult enne astavahetust oli jääskulptuuride loomine plusskraadide tõttu raskendatud, ei heidetud seepärast veel meelt. Hädast aitas välja Matsalu laht, mille jää ei jõudnud vahepealse soojaga ära sulada. Nii sai sel aastal mäele veetud tükike merest endast, mis kunagi seal samas astangu jalamil loksunud.

Lisaks eelmainitule ei puudunud ka traditsiooniline lõke paja ja glögiga ja loomulikult eriline muusikaline kogemus – ühislaulmine aasta esimesel tunnil Silmaallikal, mis sel aastal silmade kastjaid suure veerohkusega kostitas.

Foto: Kertu Saviots

Sündmusel süüdati kokku umbes 1500 küünalt.

Kogu see eriline sündmus sai teoks tänu vabatahtlikele, annetajate ja toetajatele.

Suur tänu kõigile, kes leidsid aega küünlaringi toimumisse panustada, alates projektide kirjutamisest kuni küünalde kokkukorjamiseni. Vabatahtlikke oli sel aastal kokku pea 30!

Suur tänu kõigile annetajatele, olete olnud helled ning väike seeme jääb annetustest ka järgmise aasta tarbeks.

Suur tänu ustavatele suurtoetajatele: Coop Lihula, Lääneranna vald, Hanila Toetusgrupp ja AbeStock, teie abita ei oleks see võimalik.

PS! Küünlad on küll kokku kogutud ning ootavad sorteerimist, kuid soovitame järgmisel korral Salumäele jalutama minnes hoida silmad lahti – ikka on võimalik, et mõni jäi kahe silma vahele. Kui leiad, siis võta kaasa ja vii parklas olevasse prügikasti.

Kohtume jälle 24. korda toimuval „Küünaldesäras Salumäel“!

Rohkem pilte leiab Metsküla Rahvamaja Facebooki lehelt.

Jaanuarist suurenes vanaduspensioniealiste maksuvaba tulu 776 euron

Elis Maria Oldekop
Kommunikatsiooninõunik, Sotsiaalkindlustusamet

Asta tagasi hakkas kehtima vanaduspensioniealistele ja vanaduspensioniiikka jõudvatele inimestele erinev maksuvaba tulu arvestus kuni 704 euro ulatuses. 1. jaanuarist 2024 tõusis maksuvaba tulu aga 776 euron.

776-eurone maksuvaba tulu on seotud inimese vanusega, mitte pensioniliigiga. See tähendab, et see kehtib kõikidele neile pensionäridele, kes on pensionieas (vähemalt 64 aastat ja 9 kuud vanad). Samuti ka neile, kes jõuavad uue aasta jooksul vanaduspensioniiikka.

Sotsiaalkindlustusameti pensionivaldkonna juhi Agne Kiviselja sõnul arvestatakse uus maksuvaba tulu summa inimese pensionile automaatselt ning selleks ei ole vaja eraldi ameti poole pöörduda. „Kui inimese brutopension on suurem kui 776 eurot, tuleb tasuda ülemineva summa pealt tulumaksu. Kui pension jääb aga alla 776 euro ning inimesel on veel tulumaksuga maksustatavaid tulusid,

siis üle jäävat osa saab kasutada oma äranägemise järgi, nt töötasuarvestuses,“ lisab Kiviselg.

Toome näite. Kui inimese pension on 700 eurot ja töötasu 900 eurot, arvestab sotsiaalkindlustusamet uuel aastal pensionilt tulumaksuvaba miinimumi 776 euro ulatuses. Seega on kogu pension tulumaksuvaba. Soovi korral saab pensionär üle jäävat maksuvaba tulu kasutada töötasult 76 euro ulatuses (776–700=76 €). Selleks tuleb esitada maksuvaba tulu kasutamise avaldus oma tööandjale.

Neile, kes ei ole vanaduspensionieas ega jõua sinna 2024. aasta jooksul, kehtib jätkuvalt astmeline tulumaksusüsteem ning maksuvaba tulu summaks on 654 eurot kuus.

Loe lisaks maksuvaba tulu arvestuse kohta [sotsiaalkindlustusameti kodulehelt](#).

Vatlas helises taas koolikell |

Margit Merila

Vatla Kooli vilistlane MTÜ liige ja projektijuht

2023. aastal lisasime taas ühe peatüki Vatla (mõisa)kooli ajalooraamatuse: 3. juunil 2023 Vatla Kooli 100. sünnipäevale pühendatud pidulikul aktusel Vatla kultuurimajas helistas koolikellaga aktuse avatuks Vatla kooli vilistlane Trinity Öismets, kes ühtlasi ka aktuse läbi viis. Järgnesid Eesti Vabariigi hümn laulmine, laulud Vatla naisansambli esituses, pidupäevale kohased pillilood endiste õpetajate Piret Leiumaa ja Vello Tüüri esituses, särtsakas tulevikku vaatav etteaste vilistlaselt Madis Lehtmetsalt (tema oli Smart-ID arendusmeeskonnas lisaks kõigile muudele IT-valdkonna arendustele), endise õpetaja ja direktori Olavi Vainu sõnavõtt ning külaliste tervitused.

Kõik see kuulatud-vaadatud, oli aeg kokkutuleku krooni ehk raamatu „Vatla Kool – 100” esitlemiseks. Raamatu koostasid ja andsid välja MTÜ Vatla Kooli Vilistlane liikmed, kes panustasid raamatu koostamisse vabatahtliku tööga lugematul hulgal aega ja energiat, kokku käisime koos enam kui 20 koosolekul, lisaks töö kodus arvutite taga tekstide sisse trükkides, fotosid otsides, lugusid kogudes jne. Raamatu kujundamise ja trükkimise saime teha tänu projektide toele, aitäh Kohaliku Omaalgatuse Programmi ja Hanila Toetusgrupp, omaosaluse ja korrektuuri tasusime MTÜ omavahenditest.

Kõvakaaneline raamat, milles 400 lehekülge tekste ning fotosid vaheldumisi, sisaldab kooli ajalugu, õppeaastate tegevuste kirjeldusi, õpetajate ja vilistlaste nimekirju ja lugusid kooliajast, iga lennu fotot nii I kui ka lõpuklassist (raamatusse jõudsid fotod, mida oli võimalik kätte saada) jpm. Meie kauni raamatu, mille tiraažiks 300 eksemplari, kujundas ja trükkis OÜ Hansaprint. Aktuse lõpus oli meil au trükisooja raamatuga tänada kohale tulnud kunagisi õpetajaid ja koolitöötajaid.

Vatla Kool suleti 2017. aastal, aga vaatamata sellele toimuvad vilistlaste kokkutulekud (alates 1973. aastast iga viie aasta tagant), seekordne oli järjekorras üheteistkümnes ja MTÜ Vatla Kooli Vilistlane (loodud 2018. aastal) korraldas kokkutulekut teist korda. Aktuse ajal ei tahtnud vana väärrika rahvamaja saal kõiki osalejaid ära mahutada. Vanimad osalejad olid 1950ndate alguses lõpetanud vilistlased, noorimad alles õpilased, kelle koolitee Vatlas jätkuda ei saanud.

Peale aktust sai tutvuda vana koolimaja ehk Vatla mõisaga, kus paljude jaoks oma kooliajast mõndagi muutu-

nud, samas paljud ruumid ikkagi äratuntavad. Näitustel olid väljas koolist säilinud materjalid: päevikud, vihkud, joonistused, õppematerjalid, õpilastööd, pioneermaleva päevikud jms. Lisaks oli oma maalid näitusele toonud vilistlane Silvi Korp ning kaunid tikitud ja lapi- tehnikas tekid vilistlane ja endine õpetaja Helgi Täht. Nad mõlemad olid ka kokkutulekul kohal. Näituse taustaks mängis kitarrilugusid Eiko Salmisto.

Samal ajal sai raamatu jaoks kogutud fotodest kokku pandud fotogaleriid jälgida mõisa koridoris suurelt ekraanilt. Endised õpetajad olid aga palutud kohvikusse (kooli ajal oli see söökla) väikesele vastuvõtule. Ülejäänud osalejad said keha kinnitada kohale kutsutud puhvetis.

Ja oligi aeg õhtuse osa käes, kus rahvamajast oli saanud tantsusaal ja lendude kaupa laudade ümber kogunenud vilistlased said Rivo Rehe tantsumuusika saatel jalga keerutada. Kõigil osalejatel oli võimalik just selle kokkutuleku emotsioone ja lugusid jäädvustada fotoboksis. Suu said kõik magusaks pidupäevatoriti maitstes. Pidukestis üle südaöö ja saabunud tagasiside põhjal jäid osalejad rahule. Tuhat tänu kõigile, kes raamatu koostamisel ning kokkutuleku ettevalmistamisel ja läbiviimisel kaasa löid!

Kokkutuleku päeva jäädvustas läbi fotosilma Eliise Lepp, suured tänud ka talle!

Raamatut „Vatla kool – 100” on võimalik soetada Vatla raamatukogust (lahtiolekuaegadel), samuti ootame lisa lugudele ja fotodele, et raamatut täiendada ja tulevikus e-raamat välja anda.

Fotod: Eliise Lepp

Kooli juubeli puhul nägi ilmavalgust raamat „Vatla Kool 100”.

Vatla Kooli juubeli puhul laudis hümn.

Kõige rohkearvulisem lend kokkutulekul.

Lavassaare turbakaevandamise keskkonnakahjusid asutakse taastama

Jüri-Ott Salm, Eestimaa Looduse Fondi märgalade programmi juht
Piret Pungas-Kohv, Eestimaa Looduse Fondi keskkonnateadlikkuse ekspert

Mõne aasta pärast on Lavassaare Raudteemuuseumi külastajatel põhjust Lavassaares pike-malt peatuda. Järgmisel aastal alustatakse Lavassaare endise turbakaevanduse aladel taastamistööd. Hiljemalt 2026. aasta novembris valmib matkarada piki taastamisala üht serva, marjakorrajate alad laienevad ja loodushuvilistele avaneb võimalusi kohtuda erinevate soolindude, kahepaiksete ja teistega.

Rahvusvahelises WaterLANDSi projektis osalevad Eesti ja veel 13 Euroopa riigi eksperdid. Projekti toel plaanitakse mitmel pool Euroopas taastada kokku 10 500 hektarit kahjustatud märgalasid. Pärnumaal toimuvad tööd 3500 hektaril, sh Lavassaare endistel turbakaevanduse aladel, kus tasapisi on taastekkinud soo ja hiljem kaevandatud alad on kuivaks jäänud. Inimese abita taimestuvad need alad uuesti väga halvasti.

Turbakaevandamine on jätnud suure keskkonnajälje

Suuremal osal endistel Pärnusse ja Lääneranna valda jäävatel turbakaevanduse aladel turvast enam kaevandada ei saa. Turbaväljakud on end ammendanud või on tegu teede ja aunaaluste aladega, kus turba omadused ei ole enam kasutamiseks piisavalt head ja kaevandamise plaanist on seal loobutud. Ühtlasi on turbakaevandamine väga suure keskkonnamõjuga tegevus, mille keskkonnakahju hakatakse ühiskonnas alles nüüd laialdasemalt mõistma, ja tegevused kaevandamise mõjude leevendamiseks hakkavad vaikselt hoogu üles võtma.

Lavassaare on enam kui sajandivanuse turbakaevandamise ajalooga asula. Praeguseks ümbritsevad Lavassaaret erinevad turbaalad ja ka säilinud sood, millest suurt osa on siiski kuivendustööd ja turba kaevandamine kahjustanud. Asula ümbruses on alasid, kus kaevandamine on lõppenud alles hiljuti, ent ka alasid, kus kaevandamine lõpetati enam kui 30 aastat tagasi. Mõnedele endistele turbakaevanduse aladele on tasapisi taas soo tekkinud.

Paljudel Lavassaare ümbruse endistel sooladel ei leidu tavapäraseid sooliike ning seetõttu ei toimi need alad vee ega süsiniku talletajatena. Kui Lavassaare ümbruse soode olukord paraneb, hakkavad need alad pakkuma sobivaid elupaiku soolindudele, konnadele ja kiilidele.

Samuti paraneb kohalike elanike puhkamise ja jõhvikate korjamise võimalus.

Rajatakse paisud ja matkarajad

Lavassaares on kolm taastamisala ning iga piirkonna puhul on tööd veidi erinevad. Kõige olulisema osa tööst moodustab eri tüüpi paisude rajamine, et veetase saaks taastataval turbaalal taastuda või stabiliseeruda. Näiteks tehakse lävendid veetaseme reguleerimiseks ja pinnaspaisud kraavide täielikuks sulgemiseks. Lavassaare järve väljavoolule plaanitakse ülevoolupaisude rajamist nii, et säilib kalade liikumisvõimalus mööda Naba oja Audru jõe ja Lavassaare järve vahel.

Taimestumata jääksoodesse plaanitakse istutada erinevaid puid või kujundada niidukooslusi – täpsemad võimalused selgitatakse välja projekteerimise käigus. Selleks, et masinatega saaks alal liikuda, on mõnel pool vaja teha ka väiksemaid raietöid. Kuna alal on tulundusmetsaga piirkondi, jäetakse osa kraave toimima või rajatakse neile põhjapaisud, et uurida veetaseme tõstmise mõju metsade kasvule. Lisaks püütakse kohalike elanike soovil parandada Lavassaare ümbruses jalgsi liikumise võimalusi ja nii on kavas korrastada üks pinnastee Lavassaare asulast lõunas.

Taastamistegevuste mõjupiirkonda jäävad rajad sobivad läbimiseks eelkõige jalgsi. Lavassaare asulast lõuna poole jäävat rada peaks tulevikus kindlasti olema võimalik läbida ka lapsevankri ja jalgrattaga, ratastooliga liikumiseks ei suudaks me tõenäoliselt kõiki tingimusi täita. Tuleb siiski märkida, et ei ole selge, kas talvisel ajal on võimalik rada hooldada nii, et see oleks ka sel perioodil kasutatav.

Luuakse sobivad tingimused taimekasvule, lindudele ja metsloomadele

Eesmärk on luua sobivad tingimused Lavassaare ümbruse (jääk)soode tervenemiseks. Loomed sobivad tingimused selleks, et alale saaksid tagasi kolida mitmed soole omased taimed, linnud ja loomad. Lavassaare asulast pisut kaugemal, Tootsi Turba hallatavate jääksoodede korrastamisel tekivad suured madalad veekogud, mis soodustavad nii soo- kui ka lindude (nt niidurüüde, sookurgede jt) pesitsemist, pakkudes suuremal määral

madalaveelisi toitumiskohti nii täiskasvanud lindudele kui ka nende tibudele.

Veetaseme tõusu taastamine tekitab aladel avatud madalaveelisi sigimispaiku raba- ja rohukonnale ning kiilidele, mis tõstab ala looduskaitse väärtust. Sobivad doonorpopulatsioonid on olemas Lavassaare taastamisala vahele jäävatel looduslikuma ilmega lodualadel.

Asula lähedal olevatel vanadel kaevandusaladel veetase stabiliseeritakse, st põuaga ei lange veetase seal enam nii madalale kui vanasti, samas ei lase ülevoolupaisud veel liiga kõrgele tõusta. Kui rääkida õhukvaliteedist, siis muutub siin kaks tingimust: 1) ala taas taimestumisel või veekogude tekkimisel väheneb turba tuuleerosioon; 2) vähenevad tuleoht ja tulekahjudest tingitud muutused.

Loodetavasti saab mõne aja pärast aladel veel rohkem jõhvikaid korjata. Tagasi kolivad ka teised liigid, keda võiks tõesti olla tore vaadelda. Kui alad on juba taastuda jõudnud (see võib võtta mõned aastad), hakkab taastuma ka esteetiline pilt: paisud taimestuvad, taimestumata aladel hakkab senine turbapind rohelusse mattuma või kujunevad madalaveelised veekogud, suletud kraavid hakkavad täis kasvama. Jääksoodes tekkivad madalad veekogud on väga head linnualad, mis pakuks huvi ka väljastpoolt tulevatele linnuhuvilistele.

Rahvusvaheline koostööprojekt

Projekti algatasid erinevad ülikoolid ja ekspertorganisatsioonid üle Euroopa, et aidata kaasa looduse taastamisele. Projekti meeskonda kuulub 13 riigist 32 partnerit. Projekti juhtpartner on Dublini ülikooli kolledž ning Eestis tegelevad tööde planeerimise ja elluviimisega Eestimaa Looduse Fond, Tartu Ülikool, RMK ja Tootsi Turvas. Looduse taastamist toetavad ka mitmed Eesti ja Euroopa Liidu strateegiad ja määrused, samuti kohaliku tasandi suunised, näiteks „Pärnu maakonna kliimakava 2030“ ja „Pärnu linna kliimakava 2030“.

Projekti kogueelarve on 23 miljonit eurot, millest Eesti partneritele on kokku kasutada antud 5,2 miljonit.

Lavassaare turbaväljade kuivenduskraav. Foto: M.Kohv

WATERLANDSi projekti rahastatakse Euroopa Komisjoni Horizon 2020 rohelepp programmist.

Eestis taastatakse antud projektis vaid Pärnumaa alasid kokku 3500 hektaril. Lisaks Lavassaare aladele on plaanis taas elule turgutada Kikepera märgi metsi ja Kõrsa sood, mis mõlemad on kuivenduse tagajärjel kahjustunud.

Loodushuvilise meelespea

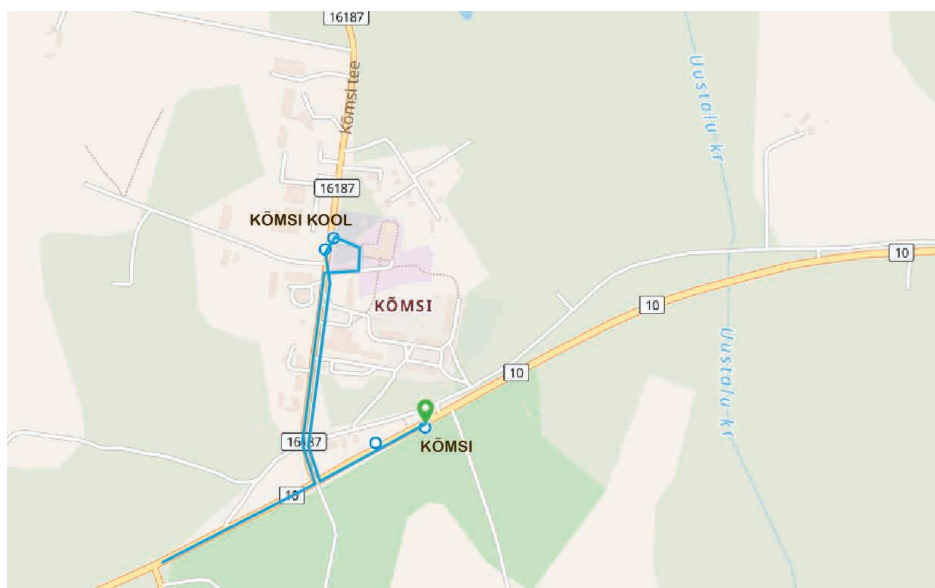
Lavassaare matkarada kavandatakse vaid jalgsi liikumiseks ning kindlasti ei sobi rajal ega ka mujal sealsetel turbaaladel liikuda ATVdega. Liikumispiirangutega looduskaitsealadega saab tutvuda Maa-ameti looduskaitse kaardirakenduses <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/looduskaitse>.

Loodushuvilistel tasub ühtlasi meeles pidada, et soolinustiku pesitsusperioodil aprillist augustini võiks matkamise indu ohjeldada.

Kõmsi sai ühe bussipeatuse juurde

Alates 15. jaanuarist peatuvad bussiliinid nr 19 ja 31-1 Kõmsi kooli ees. Seni peatus buss Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare maanteel Kõmsi peatuses, nüüd pöörab hommikuti buss sisse Kõmsi kooli juurde, paneb õpilased maha ja liigub edasi Lihula suunas.

Vallavalitsus tegi PÜTKile ettepaneku liini muuta, et Kõmsi kooli õpilased ei peaks hommikul kooli minnes üle maantee minema. Vallavalitsus tänab Tiina Heinmaad, kes antud riskikohale tähelepanu juhtis ning sellest vallavalitsusele teada andis.

Sotsiaalkindlustusamet selgitab: kellele on mõeldud elatisabi ja kuidas seda taotleda

Kristina Kukk
Kommunikatsiooninõunik, Sotsiaalkindlustusamet

Foto: Adobe pildipank

1. jaanuarist maksab sotsiaalkindlustusamet Eestis elavatele lastele, kelle vanem või vanemad ei täida ülalpidamiskohustust elatisabi senise 100 euro asemel 200 eurot. Õppimise korral makstakse elatisabi lapse 21-aastaseks saamiseni.

Sotsiaalkindlustusameti perehüvitiste teenuse juhi Piret Meemanni sõnul saab elatisabi erinevate liikide alusel ligi 4500 inimest, kuid elatisvõlglasti, kelle osas on algatatud täitemenetlus, on täna 10 000 ringis. „Loodame, et suurem elatisabi summa julgustab ka neid abivajavaid vanemaid, kes täna ei ole veel toetust taotlenud, seda tegema,” lisab Meemann.

Elatisabi makstakse juhtudel, kui vanem ei maksa lapsele elatist või on vanemad sõlminud notariaalse lepingu elatise maksmiseks, ent üks vanematest ei täida seda.

Toetust on võimalik taotleda nii kohtu-, täite- kui ka pankrotimenetluse ajal

Kohtumenetlusaegset elatisabi maksab sotsiaalkindlustusamet kuni 150 päeva eest ning selle taotlemiseks tuleb pöörduda esmalt elatisnõudega kohtusse. Pärast kohtusse pöördumist ning vastava määruse saamist, tuleb 45 päeva jooksul esitada sotsiaalkindlustusametile taotlus elatisabi saamiseks.

Kui pärast kohtumenetluse lõppu või notariaalse kokkuleppe sõlmimist ei hakka vanem lapsele elatist tasuma, on teisel vanemal või eestkostjal õigus taotleda kohtutäituri kaudu täitemenetlusaegset elatisabi. Täitemenetlusaegset elatisabi makstakse alates hetkest, kui täitemenetluse algatamisest on möödunud üks kuu.

Pankrotimenetlusaegne elatisabi tagab toetuse ka nendele lastele, kelle vanem ei täida ülalpidamiskohustust ning vanema suhtes on käimas pankrotimenetlus. Juhul kui laps on saanud viimase aasta jooksul kas täitemenetluse- või kohtumenetlusaegset elatisabi, teeb sotsiaalkindlustusamet iseteeninduse kaudu lapse vanemale ise pakkumuse pankrotimenetlusaegse elatisabi saamiseks. Kui varasemalt elatisabi ei ole saadud, tuleb toetuse saamiseks esitada taotlus sotsiaalkindlustusameti iseteeninduses.

Lisalugemist elatisabi ja selle taotlemise kohta leiab [sotsiaalkindlustusameti kodulehelt](#).

Avatud on hajaasustuse programmi taotlusvoor

Riigi Tugiteenuste Keskus

Programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Hajaasustuspriirkondades asuvate majapidamiste jaoks veevarustussüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ja autonoomsete elektrisüsteemide rajamiseks saab toetust taotleda 01.02–01.04.2024.

Programmi tingimused

- » Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- » Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- » Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- » Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused kui taotlejalegi.
- » Taotluse esitamise päevaks peab kohalik omavalitsus olema kinnitanud eelmise toetuse kasutamise aruande.
- » Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu

sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2025.

- » Ühele majapidamisele on maksimaalne toetus kuni 6500 eurot.
- » Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.
- » Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.
- » Iga valdkonna jaoks võib programmist toetust saada üks kord kuue kalendriaasta jooksul.
- » Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summat. Kui taotleja on aastatel 2019–2023 hajaasustuse programmist juba toetust saanud, arvestatakse varasem toetussumma toetuse piirmäära sisse.
- » Toetuse ja omafinantseeringu summa arvestamiseks kasuta arvutamise abimeest.

Taotlus koos kohustuslike lisadokumentidega tuleb esitada paber kandjal Lääneranna Vallavalitsusele või digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile vallavalitsus@laaneranna.ee ajavahemikul 01.02–01.04.2024.

Taotlusvormid ja programmi täpsemad tingimused on leitavad [Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehelt](#).

Lääneranna valla kultuurikava

Jaauar

28.01 kell 12.00 Lihula Aja-looklubis Anti Selarti ettekanne „**Millal ja kus sai alguse Venemaa**” Lihula mõisas. Ettekandes käsitletakse Vene riigi, Ukraina ja Valgevene teket ning seda, mis neid ühendab ja eraldab. Lisainfo Mati Mandel 5621 9309 ja Larissa Mandel 539 7760. Suupisted ühisele kohvilauale on teretulnud. Tasuta

30.01 kell 19.00 Vana Basikini Teatri etendus „**Kõbus ja lõbus**” Lihula Kultuurimajas. Pille Pürgi autobiograafiline monoetendus, kaasa teeb Toomas Lunge. Pilet 23/20 €

31.01 kell 18.00 Kogupere animafilm „**Müsteerium Veisemäe kiirrongil**” Lihula Kultuurimajas. Veisemäe järjekordses hoogsas seikluses külvavad segadust nii kahtlaselt haaret laiendav pöud kui ka Albert Einsweini tulevikutehnoloogiast pungil rongis sellele leevendust pakkuv nanoseeme. Pilet 3 €

Veebruar

07.02 kell 16.00 **Eesti kaitselahingute alguse 80. aastapäeva** tähistamine Kirbla kirikus. Teenib EELK Lääne praost Kaido Saak. Seejärel asetatakse mälestuspärjad ja küünlad Jüri Uluotsa kalmule Kirbla kirikuaias, misjärel kogunetakse Kirbla Rahvamajja, kus räägitakse Jüri Uluotsa ja tema pere saatusest. Kaetud on kohvilaud.

17.02 Hanila Lauulu- ja Mänguselts tähistab 20. tegevusaasta täitumist kontserdi ja peoõhtuga Kõmsi Rahvamajas. Täpsem info tulekul.

18.02 kell 12.00 Lihula Aja-looklubis Erki Tammiksaare ettekanne „**Kuidas „promõšlen-**

niki” (töösturid) muutsid Vene riigi impeeriumiks”

Lihula mõisas. Ettekandes vaadeldakse Vene impeeriumi teket, selle laienemist läände ja eriti Siberisse. Lisainfo Mati Mandel 5621 9309 ja Larissa Mandel 5397 7603. Suupisted ühisele kohvilauale on teretulnud. Tasuta

22.02 kell 19.00 **Eesti Vabariigi 106. aastapäeva tähistamine ja Lääneranna valla tunnustuste jagamine** Lõpe Klubis. Osalemis- ja transpordisoojust anda teada hiljemalt 17. veebruariks Lõpe Klubi või Lihula Kultuurimaja telefonil 5908 8564; 477 8191 või e-kirja teel kultuurimaja@lihula.ee; lopeklubi@laaneranna.ee. Sündmusel osalemine ja transport on tasuta.

23.02 tähistavad Kaitseliidu Lihula üksikkompanii, Naiskodukaitse ja Lihula Gümnaasium **Eesti Vabariigi 106. aastapäeva**. Kell 11.20 toimub Lihula Gümnaasiumis aktus, millele järgneb kell 12.15 ühine rongkäik Lihula Vabadussõja mälestussamba juurde. Peale pidulikku rivistust asetatakse pärjad ausamba jalamile ja peetakse kõnesid. See on avalik üritus, kuhu on osalema oodatud kõik huvilised.

24.02 Kaitseliidu esindajad ja Lääneranna vallavanem Ingvar Saare asetavad **Eesti Vabariigi 106. aastapäeva** puhul pärjad Mihkli vabadussõja ausambale. Kellaeg täpsustamisel.

Märts

02.03 kell 19.00 Komöödiateatri etendus „**Lumevangis**” Lihula Kultuurimajas. Lugu räägib kahest väga erinevast inimesest, kes peavad olude sunnil koos olema, ilma teineteist hulluks ajamata. Liigutav ja naljakas lugu lähedusest ja üksildusest,

naerust ja pisaratest, lumest ja päikesest, pitsast ja veinist. Pilet 22/20 €

26.03 kell 19.00 Rakvere teatri etendus „**Ettevaatust, õnn!**” Lihula Kultuurimajas. Tapvalt naljakas komöödia. Tuntud briti teletsenaristi esimene näidend järgib inglise huumori kõrge kuldlaprooviga tavaid, aga esitab ka poliitilise väljakutse vanameelsetele ühiskondlikele jõududele. Pilet 21/18 €

31.03 kell 12.00 Lihula Aja-looklubis Anne Ruuussaare ettekanne „**Siit ja sealtpoolt Beringit. Arktika kollektsioon Eesti Ajaloomuuseumis**” Lihula mõisas. Ettekandes vaadeldakse Siberi rahvaste omaaegset kultuuri ja kogutud esemete toomist Eesti muuseumidesse. Lisainfo Mati Mandel 5621 9309 ja Larissa Mandel 5397 7603. Suupisted ühisele kohvilauale on teretulnud. Tasuta

Aprill

14.04 kell 19.00 humoorikas muusikaline vaatemäng „**Kare Kreisi Kabaree**” Lihula Kultuurimajas. Kaire Vilgats on jõudnud elus teelahkmele. Tal tuleb hakata valima: kas valmistuda pisitasa väärilt vananemiseks, olla vagur ja viisakas või hüüda kogu ilmale, et vanus on ainult number ja ahmida endasse muutuva maailma väljakutseid. Tõeline dilemma! Pilet 25/29/30 €

21.04 kell 12.00 Lihula Aja-looklubis Toomas Hiio ettekanne „**Mida me teame venelastest**” Lihula mõisas. Ettekandes vaadeldakse, kuidas muutus vene rahvas impeeriumi loomise käigus. Lisainfo Mati Mandel 5621 9309 ja Larissa Mandel 5397 7603. Suupisted ühisele kohvilauale on teretulnud. Tasuta

Kultuuri- ja rahvamajade kontaktid

» Kõmsi Rahvamaja | 525 3236
komsirm@laaneranna.ee

» Lihula Kultuurimaja | 477 8191
kultuurimaja@lihula.ee

» Lõpe Klubi | 5660 0540
lopeklubi@laaneranna.ee

» Varbla Rahvamaja | 528 2621
anneli.lobjakas@laaneranna.ee

» Virtsu Rahvamaja | 506 3367
triin.raave@laaneranna.ee

LÄÄNERANNA NOORED SUUSKADELE!

LIHULA GÜMNAASIUMI kehalise õpetaja soovib õppekavasse lisada suusatunnid, kuid koolil puudub treeninguteks vajaminev varustus.

Kui Sul on suusad, suusakepid ja suusasaapad kasutult seisma jäänud ja sooviksid neile uue elu anda, siis anneta need koolile. Varustust võetakse vastu Lihula Spordihoones.

Täpsem info
+372 520 5359
kristi.kangur@lihula.edu.ee
janar.sober@lihula.edu.ee

Puurkaevud

Maaküte

Veesüsteemid

Biopuhastid

Septikud

mahutid

KONTAKT

www.PUURVESI.ee

INFO@puurvesi.ee

+372 5566 2032

+372 5569 4310

NÕUKOGUDEAEGSED MÄNGUVÄLJAKUD

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet soovib kaardistada mitukümmend aastat tagasi rajatud mänguväljakud.

Nõukogudeaegsed atraktsioonid, mis on amortiseerunud ja ei vasta tänapäevastele ohutusnõuetele, vajavad parandusmeetmeid või lammutamist.

Palun teavita Lääneranna Vallavalitsuse varahaldurit, Aare Laurenit oma kodukandi mänguväljakute asukohtadest.

+372 5699 0048
aare.lauren@laanerannavald.ee

MIRIDON

veetöötlusseadmed

1.02.2024 - 1.04.2024

HAJAASUSTUSE PROGRAMMI

TAOTLUSVOOR

- Veeanalüüside teostamine
- Filterseadmete valik
- Filterseadme paigaldus
- Survetõsteseadmete paigaldus

Täpsem info hajaasustuse programmi kohta kohalikust omavalitsusest!

www.miridon.ee | tel. +372 5066 775 või +372 7362 633
miridon@miridon.ee | Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

ÜLEVADE
LÄÄNERANNA
VALLAVALITSUSE
TEGEVUSEST

ÜLEVADE
LÄÄNERANNA
VALLAVOLIKOGU
TEGEVUSEST

*Õnnitleme
uut ilmakodanikku
ja tema vanemaid!*

Isabel Kurnim 3. XII 2023

Mälestame meie seast lahkunuid (4.12.2023–04.01.2024)

Sulev Saatmäe
Jaan Arus
Mihkel Armas
Jüri Indres
Mati Põldaru
Asta Koppel
Aare Jaanus
Ene Mölder

4. VI 1939–4. XII 2023
4. IX 1937–18. XII 2023
7. II 1965–18. XII 2023
10. V 1944–20. XII 2023
9. I 1950–23. XII 2023
1. X 1938–24. XII 2023
5. V 1972–30. XII 2023
10. III 1952–2. I 2024

Avaldame lähedastele kaastunnet!

Lääneranna Teataja on TASUTA Lääneranna valla ajaleht, mis ilmub 11 korda aastas ning mille väljaandjaks on Lääneranna Vallavalitsus.

Reklaami avaldamise info ja hinnakirjad:
laanerannavald.ee/ajaleht

Lääneranna Teataja toimetis
Lääneranna Vallavalitsus,
Jaama 1, Lihula 90302

E-post: ajaleht@laaneranna.ee
ajaleht.laaneranna.ee/paberleht

Toimetaja – Lilli Lumera
Tel +372 5307 8166
E-post: lilli.lumera@laanerannavald.ee

Keeletoimetaja – Anu Rooseniit (Keeletoimetuse OÜ)
Küljendaja – Erelin Kallas, Vali Press OÜ
Trükk – Printall AS